Micul Pateric

Povestit
și ilustrat
pentru copii
de părintele
Savatie Baștovoi

CATHISMA

MICUL PATERIC

POVESTIT ŞI ILUSTRAT
PENTRU COPII DE

PĂRINTELE
SAVATIE BAŞTOVOI

CATHISMA

Redactor: Elena Marinescu

Coperta: Ieromonah Savatie Baştovoi

© Ieromonah Savatie Baştovoi
© Editura Cathisma, pentru prezenta ediţie, Bucureşti, 2008

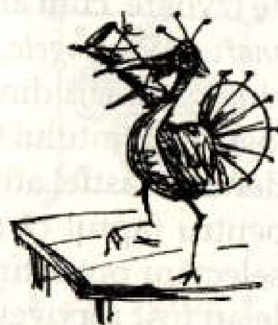
cathisma@mail.ru

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
Micul Pateric / povestit şi ilustrat pentru copii de ieromonah Savatie Baştovoi. – Bucureşti: Cathisma, 2008
ISBN 978-973-88442-8-5

I. Savatie Baştovoi, ieromonah (adapt.; il.)

087.5:2

CUVÎNT ÎNAINTE

De la bun început, trebuie să spunem ce este un Pateric. Cuvîntul *pateric* provine de la grecescul *pater*, adică părinte. Prin urmare Patericul este o carte care cuprinde cuvinte ale Sfinţilor Părinţi adunate pentru folosul credincioşilor.

Biserica Ortodoxă a moştenit mai multe paterice. Cel mai cunoscut este *Patericul Egiptean.* El cuprinde mărturii despre sfinţii care au trăit în veacurile al IV-lea – al VI-lea, în special în Pustia Egiptului, după cum îl arată şi numele.

Cu timpul au fost alcătuite şi alte paterice, astfel încît ele au ajuns destul de multe. Mai toate mănăstirile mari din lumea întreagă au patericele lor.

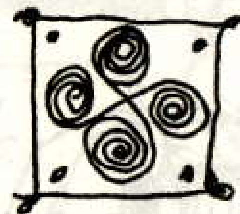
Patericul de faţă, numit de noi „mic", nu este o prescurtare a vreunuia dintre patericele mari, ci o culegere de texte din mai multe izvoare, cum ar fi: *Lavsaiconul, Patericul Egiptean, Limonariul, Proloagele, Vieţile Sfinţilor.* Pe lîngă acestea, am preluat istorisiri din *Vieţile Sfinţilor Italieni* cuprinse în Dialogurile Sfîntului Grigorie cel Mare.

Micul Pateric este denumit astfel atît din cauza dimensiunilor sale, cît şi pentru faptul că se adresează celor mici. Am căutat să selectăm povestiri care să trezească interesul copiilor. Ele au fost repovestite, pentru a fi cît mai clare şi mai uşor de urmărit.

Cu toate acestea, nu trebuie să uităm că *Micul Pateric* nu este o culegere de poveşti. Toate întîmplările povestite aici sînt adevărate. Sfinţii şi oamenii amintiţi în carte sînt reali. Din cauza modestiei, nu toate numele sfinţilor au fost transmise pînă la noi. Însă aceasta nu trebuie să fie o piedică pentru a intra în legătură cu ei prin rugăciune.

Nu ne îndoim că Sfinţii, care au fost atît de buni în timpul vieţii, nu vor întîrzia să vină în ajutorul tuturor celor care vor citi cu dragoste vieţile lor şi vor încerca să urmeze faptele lor bune.

MICUL PATERIC

CUVINTE
FOLOSITOARE
PENTRU
CEI
MICI

STRUGURELE SFÎNTULUI MACARIE

Trăia odată în pustia Egiptului un părinte cu numele Macarie. Acesta era cunoscut în toată țara pentru faptele bune pe care le făcea și multă lume venea la el după sfat. Deoarece în aceeași pustie mai locuia încă un părinte Macarie, pe acesta, despre care vom vorbi, toți l-au numit Orășeanul, din cauză că provenea din vestita cetate a Alexandriei. Sfîntul Macarie era de acum bătrîn și conducea o mănăstire de

călugări atunci cînd s-a petrecut întîmplarea pe care o vom povesti.

Într-una din zile, a venit la Sfîntul Macarie un om oarecare și i-a adus un strugure copt și bine mirositor. Trebuie să știm că în pustie călugării nu aveau de unde culege struguri, deoarece acolo e arșiță mare tot timpul, nisip cît vezi cu ochii și plantele lipsesc aproape cu desăvîrșire. Omul s-a gîndit că îi va face o mare bucurie părintelui Macarie aducîndu-i acel strugure care este atît de prețios în pustie, unde nici măcar apa nu e îndeajuns. Sfîntul a luat strugurele și a mulțumit oaspetelui pentru dragostea arătată.

Rămas singur în chilia sa, părintele Macarie s-a gîndit să mănînce strugurele acela atît de frumos care îl îmbia cu mireasma lui plăcută. Dar cînd a vrut să rupă o bobiță, dintr-odată și-a adus aminte de întreaga obște de călugări pe care o conducea și s-a gîndit că și ei ar fi vrut, desigur, să guste dintr-un astfel de strugure. Ce să facă sfîntul? Să-l mănînce singur n-a mai vrut, deoarece gîndul la ceilalți călugări îl făcu să se simtă zgîrcit și lacom. „Oare eu sînt chiar atît de mic la suflet, încît să mănînc acest strugure singur, în timp ce alți frați rabdă de sete? Nu voi face aceasta!" – și-a zis părintele în sinea sa. Și, tot gîndindu-se ce să facă cu acel strugure, Sfîntul Macarie hotărî să-l dea primului venit.

Nu trecu multă vreme și iată că un călugăr a bătut la ușa părintelui Macarie. Văzîndu-l, părintele s-a bucurat și, după ce a vorbit cu el, a scos strugurele și i l-a dat, zicîndu-i: „Iată, frate, primește de la mine acest strugure, că eu sînt bătrîn și am stomacul bolnav, așa că nu pot mînca struguri." Sfîntul Macarie a zis pricina bolii doar pentru a-l face pe frate să primească darul, căci și el ar fi gustat măcar o bobiță din acel rod atît de arătos și de bine mirositor. Fratele a luat strugurele și s-a dus mulțumind la chilia sa.

Însă cînd a ajuns în chilie și a vrut să mănînce strugurele, tînărul călugăr a avut același gînd pe care l-a avut și Sfîntul Macarie: „Cum voi mînca eu singur acest strugure, în timp ce alți frați rabdă de sete? Mă voi duce și îl voi da unui frate bolnav." Călugărul a ieșit și s-a dus la un frate pe care îl știa mai bolnăvicios: „El are mai mare nevoie decît mine de strugure" – își zicea în sinea sa.

Dar s-a întîmplat că nici călugărul bolnav n-a ținut strugurele pentru sine, ci a hotărît să-l dea altcuiva. Așa a trecut strugurele de la un călugăr la altul, căci fiecare se gîndea la ceilalți, și nu la sine. Spre seară, unul din

călugări, care tocmai primise în dar acel strugure minunat de la un alt frate, s-a gîndit în sinea sa: „Ce strugure frumos! Cum de a ajuns el în această pustie arsă de soare şi lipsită de verdeaţă? Mă voi duce să-i dau strugurele părintelui nostru Macarie, pentru că el e bătrîn şi are mai multă nevoie de o hrană ca aceasta decît mine, care sînt tînăr şi puternic." Zicînd acestea, călugărul a ascuns strugurele sub haină şi s-a dus cu el la chilia Sfîntului Macarie.

Cînd a văzut Sfîntul Macarie strugurele, mult s-a minunat, căci l-a recunoscut îndată. Era chiar strugurele pe care el, primindu-l în dar şi nevrînd să-l mănînce, l-a dat unui frate. S-a mirat, pentru că fratele care i-a adus strugurele înapoi era altul decît cel de dimineaţă. Sfîntul îndată şi-a dat seama de cele întîmplate, cum că fraţii n-au voit nici unul să ţină strugurele pentru sine şi l-au dat de la unul la altul, iar acum strugurele s-a întors înapoi la el. Prefăcîndu-se că nu ştie nimic, Sfîntul Macarie a luat strugurele şi a mulţumit, minunîndu-se de cîtă dragoste au dat dovadă călugării din obştea sa, deoarece nimeni nu s-a gîndit la sine, ci fiecare la ceilalţi.

Rămas singur, părintele Macarie a luat strugurele, zicîndu-şi: „De vreme ce nici unul dintre fraţi nu a mîncat acest strugure, cum îl voi mînca eu, care le sînt părinte şi învăţător?" Şi, zicînd acestea, a dus strugurele şi l-a pus pe o piatră. O pasăre a venit şi l-a luat, ducîndu-l puişorilor ei. Aşa a sfîrşit strugurele Sfîntului Macarie.

SFÎNTUL AGATON ŞI ÎNGERUL

Pe vremea Sfîntului Antonie cel Mare, trăia în Egipt un părinte pe nume Agaton. Se spune că Agaton, pe cînd era tînăr, l-a vizitat pe Sfîntul Antonie. Acesta din urmă avea de la Dumnezeu darul de a vedea sufletele oamenilor, aşa cum noi le vedem faţa. Deci, după ce au stat de vorbă, Sfîntul Antonie i-a zis tînărului Agaton că şi el va ajunge sfînt şi va fi atît de blînd şi fără de răutate, încît nu va mai putea vedea răul în oameni, ci numai binele.

Aşa s-a şi întîmplat, căci, cu timpul, părintele Agaton a ajuns atît de blînd, încît niciodată nu se supăra pe nimeni, oricît de mult rău i-ar fi pricinuit.

A avut loc, aşadar, cu Sfîntul Agaton, următoarea întîmplare, din care se vede cît de răbdător şi de blînd ajunsese. Într-o zi, s-a dus sfîntul în oraş să vîndă vasele de lut pe care le făcea cu mîna sa în pustie – am uitat să spunem că părintele Agaton era pustnic. Mergînd el aşa, a găsit pe cale un lepros. Leprosul l-a întrebat: „Unde te duci?" „În oraş, să vînd vasele acestea" – i-a răspuns sfîntul. „Fii bun – a zis iarăşi leprosul –, ia-mă şi pe mine cu tine." „Hai!" – a căzut la învoială Sfîntul Agaton şi, luîndu-l pe lepros în spate, l-a dus cu greu pînă în oraş.

Cînd au ajuns în piaţă, leprosul i-a zis iar: „Pune-mă acolo unde o să vinzi vasele". Sfîntul a făcut aşa cum i-a cerut bolnavul, dar nu apucă bine să vîndă un vas, cînd leprosul sări iar cu gura: „Ai vîndut un vas?" „Da!" – a răspuns părintele Agaton. „Dacă l-ai vîndut, înseamnă că ai bani! Acum să-mi cumperi o plăcintă de banii ăştia!" Sfîntul n-a stat deloc pe gînduri, s-a dus şi i-a cumpărat leprosului o plăcintă. Dar leprosul nu se liniştea. Numai ce a vîndut părintele Agaton următorul vas, că leprosul iar a sărit cu gura: „Ai vîndut încă un vas? Cumpără-mi un strugure!" Şi tot aşa, pînă în seară: de îndată ce vindea sfîntul ceva, leprosul îi cerea să-i cumpere ba una, ba alta, pînă cînd s-au terminat şi vasele, şi banii.

Cum se apropia seara, părintele Agaton vru să pornească spre casă. Leprosul însă nu-l slăbea: „Vrei să pleci? Ia-mă şi pe mine, ca să mă laşi acolo de unde m-ai luat!" Rămas şi fără vase şi fără bani, sfîntul îl luă în spate pe lepros şi porni încet la drum. Ajuns la locul de unde îl luase dimineaţă pe lepros, l-a pus cu grijă jos şi a vrut să plece. Dar nu apucă să facă un pas, cînd a auzit în urma sa un glas atît de plăcut, încît n-ai fi găsit în tot pămîntul un glas mai dulce şi mai frumos decît acela: „Binecuvîntat eşti, Agaton, de Domnul în cer şi pe pămînt!" Însă cînd s-a întors să vadă cine a grăit, n-a mai văzut pe nimeni.

Atunci a înţeles Sfîntul Agaton că leprosul pe care l-a purtat în spate nu era un lepros adevărat, ci un Înger din cer, trimis de Dumnezeu ca să încerce blîndeţea şi răbdarea lui. De atîta bucurie, părintelui Agaton i-a trecut şi oboseala. El a luat-o încetişor spre chilia sa şi multe zile după aceea nu-şi putea lua gîndul de la cele întîmplate.

CĂLUGĂRUL SĂRAC
ŞI CERŞETORUL FUDUL

Cu foarte multe veacuri în urmă a fost pe malurile rîului Iordan o mănăstire care se numea a Turnurilor, deoarece călugării de acolo trăiau în turnuri. În această mănăstire era un călugăr bătrîn şi foarte sărac. Însă, necătînd la sărăcia sa, călugărul făcea întotdeauna milostenie din puţinul pe care îl avea.

Odată a venit în mănăstire un cerşetor. Văzîndu-l, bătrînul călugăr i-a întins singura pîine pe care o avea. Cerşetorul însă a zis supărat: „Nu vreau pîine, vreau o cămaşă!” Călugărului i s-a făcut milă de bietul cerşetor şi l-a chemat să intre în turnul său să se odihnească.

Cînd a intrat în chilia Bătrînului, cerşetorul s-a minunat foarte tare. Călugărul nu mai avea nimic în afară de cămaşa pe care o purta. Atunci, dezlegîndu-şi traista, cerşetorul a deşertat în mijlocul chiliei tot ce avea, zicînd: „Ia acestea, călugăre, că eu voi mai găsi în altă parte cele ce îmi trebuiesc!"

Cerşetorul a plecat, gîndindu-se în sinea sa cît de iubitor era acel călugăr sărac, dacă şi-a dat ultima lui pîine ca milostenie. Din ziua aceea, cerşetorul a hotărît să fie mai bun, să nu mai facă mofturi atunci cînd i se dă ceva, ci să primească totul cu mulţumire.

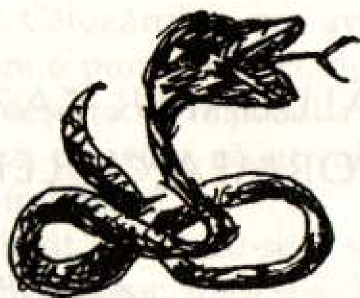

CĂLUGĂRUL CARE DORMEA CU LEII

Tot în pustia Iordanului trăia un alt călugăr bătrîn care, pentru multa lui bunătate, ajunsese la sfinţenie. Sfîntul bătrîn iubea atît de mult rugăciunea, încît de multe ori pleca din mănăstire şi petrecea săptămîni întregi în singurătatea pustiului. Acolo el vorbea cu Dumnezeu şi cu îngerii şi multe lucruri minunate i se întîmplau.

Trebuie să ştim că în pustiu sînt o mulţime de animale fioroase, cum ar fi leii, hienele, dar la fel de periculoşi sînt şi şerpii veninoşi. Călugărul însă nu se temea de nimic, deoarece Îl avea ca apărător chiar pe Cel care a făcut toate animalele, adică pe Dumnezeu.

Se spunea despre acest călugăr bătrîn nu doar că nu se temea de fiarele sălbatice, dar şi că, atunci cînd pleca singur în pustie, se adăpostea peste noapte în culcuşurile leilor! Odată bătrînul s-a întors în mănăstire cu doi pui de leu înveliţi în haina sa. Toţi călugării s-au minunat şi l-au întrebat cum de a reuşit să ia acei pui din culcuşul lor, cînd se ştie cît de fioroase şi rele sînt leoaicele care îşi apără puii. Bătrînul le-a zis: „Dacă vom păzi poruncile Domnului nostru Iisus Hristos, leii se vor teme

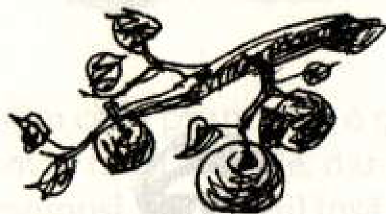

de noi. Căci Dumnezeu i-a făcut şi animalele nu se ating de cei care ascultă de Dumnezeu."

Toţi călugării au rămas miraţi şi de atunci au început să fie mai buni şi mai blînzi unul cu altul, ca şi ei să ajungă neînfricaţi, ca bătrînul cel sfînt.

SFÎNTUL EUFROSIN ŞI MERELE DIN RAI

Cuviosul Eufrosin s-a născut într-o familie foarte săracă. De mic copil a fost liniştit şi ascultător. Cînd a crescut mai mărişor, s-a dus într-o mănăstire şi-i ajuta pe călugări la treburile lor, primind în schimb adăpost şi hrană. Tînărul Eufrosin era tăcut şi smerit şi-i plăcea să petreacă mai mult în rugăciune decît pălăvrăgind sau lenevind. De aceea, Dumnezeu a rînduit în aşa fel, încît Eufrosin să fie pus la bucătărie să gătească mîncare. Aici smeritul şi iubitorul de liniş-

te călugăr se ruga cu inima la Dumnezeu şi se gîndea la bunătăţile care vor fi în viaţa viitoare.

Dumnezeu îl iubea foarte mult pe Eufrosin, pentru că el nu se certa niciodată cu nimeni. Vrînd să-l răsplătească pentru bunătatea sa, Dumnezeu i-a făcut lui Eufrosin următorul dar: să poată pleca în fiecare noapte, într-o clipită, oriunde l-ar duce gîndul. Cu alte cuvinte, era destul ca Eufrosin să-şi dorească ceva foarte mult, că Dumnezeu îi şi îndeplinea dorinţa. Dar pentru că Eufrosin se gîndea tot timpul la Grădina Raiului, noapte de noapte se pomenea în acea grădină, încît nu ştia dacă ceea ce i se întîmplă este adevărat sau visează.

În acea mănăstire trăia şi un preot sfînt. Acesta se ruga de multă vreme la Dumnezeu să-i descopere cum este în Grădina Raiului. Tot rugîndu-se aşa, iată că s-a pomenit într-o noapte într-o grădină preafrumoasă, plină cu pomi, în care cîntau păsări nemaipomenite. Cînd se uită mai bine, preotul ce să vadă? Nu-i venea să creadă ochilor! În mijlocul grădinii stătea Eufrosin, bucătarul, şi se îndulcea din roadele pomilor.

Apropiindu-se, preotul l-a întrebat mirat: „A cui este grădina aceasta şi cum ai ajuns aici?" „Aceasta este grădina aleşilor lui Dumnezeu, iar pe mine Dumnezeu

m-a lăsat aici să o păzesc şi să mănînc din ea tot ce voiesc." Atunci preotul i-a zis: „Oare poţi să-mi dai şi mie măcar ceva din această grădină preafrumoasă?" „Ia ce voieşti" – i-a răspuns Eufrosin. Preotul a arătat cu mîna nişte mere frumoase, iar Eufrosin, rupînd cîteva, i le-a pus în rasă. În aceeaşi clipă a bătut toaca şi preotul s-a trezit din acea vedenie.

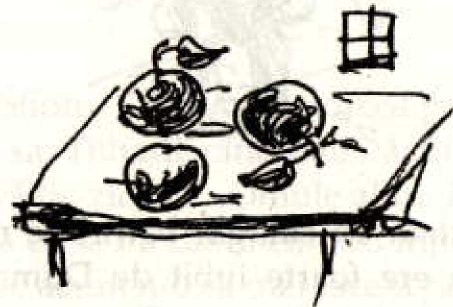

Preotul a crezut că tot ce s-a întîmplat a fost un simplu vis. Dar, cînd s-a ridicat din pat, ce să vadă? Pe masă erau trei mere frumoase, care umpleau camera de o

mireasmă nemaipomenită. Băgînd merele în sîn, preotul a alergat repede să-l caute pe Eufrosin. Acesta tocmai ieşea din chilia sa, cînd preotul grăbit l-a oprit: „Eufrosine, spune-mi unde ai fost azi-noapte?" „La mine în chilie" – i-a răspuns Eufrosin. „Te jur pe Dumnezeu, spune-mi adevărul!" Văzînd că preotul ştie totul, Eufrosin nu s-a mai putut ascunde şi i-a zis: „Am fost acolo unde ai fost şi Sfinţia Ta şi eu ţi-am dat merele pe care le ascunzi acum în sîn."

Minunîndu-se foarte tare, îndată după terminarea rugăciunii, preotul a adunat toată mănăstirea şi le-a povestit călugărilor cele întîmplate şi despre darul mare al părintelui Eufrosin. Însă cînd toţi au vrut să alerge la Eufrosin să-şi ia binecuvîntare, ia-l pe Eufrosin de unde nu-i! Căci acesta, fiind smerit şi nesuportînd laudele oamenilor, a fugit într-o altă mănăstire, unde s-a ascuns, ca nimeni să nu-l cunoască. Acolo Sfîntul Eufrosin a continuat să se roage în taină lui Dumnezeu şi să plece în fiecare noapte în Grădina Raiului.

Iar merele acelea minunate au fost văzute de multă lume. Mulţi bolnavi, gustînd cîte o bucăţică din ele, s-au vindecat de bolile lor. Iar preotul a păstrat unul din mere pînă la moartea sa, căci mărul nu arăta deloc semne că ar putrezi, ca merele obişnuite, ci, dimpotrivă, răspîndea întotdeauna o mireasmă foarte plăcută.

SFÎNTUL CONON ȘI TÎLHARII ÎNMĂRMURIȚI

Trăia odată un călugăr bătrîn pe nume Conon. Acesta era foarte iubit de Dumnezeu pentru bunătatea lui. De aceea Dumnezeu îl păzea întotdeauna, ca să nu i se întîmple ceva rău.

Odată Sfîntul Conon mergea prin pustie. Niște tîlhari l-au văzut și au vrut să-l omoare. Dar, cînd au ajuns în dreptul sfîntului și și-au ridicat săbiile ca să-l lovească, au înmărmurit. Mai mișcăți mîinile, dacă poți! Tîlharii au rămas așa, cu săbiile ridicate, petrecînd toată ziua în arșiță și răbdînd de sete.

Spre seară, Sfîntul Conon se întorcea pe același drum în mănăstirea sa. Tîlharii, cînd l-au văzut, au început a striga și a se văita, zicînd: „Omule al lui Dumnezeu, te rugăm, fă ceva ca să nu rămînem aici înțepeniți, iar noi făgăduim că de acum n-o să mai facem rău nimănui!"

Sfîntului Conon i s-a făcut milă de tîlhari, pentru că a văzut cît de necăjiți erau, cu buzele crăpate de arșiță și cu fața plînsă. „Bine – a zis Sfîntul –, eu mă voi ruga pentru voi, dar voi să vă țineți de cuvînt, căci altfel o să înțepeniți iarăși!" Și, făcînd Sfîntul Conon o rugăciune, tîlharii și-au revenit și plîngeau de bucurie, mulțumind Sfîntului Conon și lui Dumnezeu. De atunci tîlharii aceia n-au mai făcut rău nimănui.

POVESTEA ÎMPĂRATULUI MILOSTIV

A fost odată un împărat tînăr şi foarte bun la inimă. Acesta de multe ori obişnuia să se plimbe prin ţara sa însoţit doar de o singură slugă. De cîte ori întîlnea vreun om sărman, împăratul îi dădea milostenie şi-l ajuta cu ce putea.

Odată, mergînd pe cale, împăratul a văzut într-un loc pustiu un călugăr mort. Trimiţîndu-şi sluga înainte, împăratul şi-a scos haina şi a acoperit mortul. Apoi şi-a continuat drumul, căci avea mult de mers în ziua aceea.

Însă tot călătorind el aşa, s-a întîmplat că a căzut de pe cal şi s-a rănit foarte tare la picior. Ajuns acasă, împăratul a chemat cei mai buni doctori la palat, dar în zadar. Piciorul s-a umflat şi doctorii au zis că, dacă nu-l vor tăia, acesta va putrezi şi împăratul va muri. Aşa că au hotărît ca a doua zi de dimineaţă să-i taie piciorul, pentru a-i salva viaţa.

În noaptea aceea împăratul n-a putut dormi. El a rugat o slugă să-i aprindă candela şi a rămas singur, privind la icoane şi gîndindu-se la soarta sa grea. Chiar atunci s-a deschis fereastra şi în cameră a intrat un călugăr luminos. „De ce eşti aşa mîhnit, împărate?" – l-a întrebat călugărul. „Cum să nu fiu mîhnit, dacă mîine trebuie să-mi taie piciorul?"– i-a răspuns el.

Atunci călugărul s-a atins de piciorul împăratului şi acela îndată s-a făcut sănătos. „Ridică-te şi mergi!" – i-a zis călugărul. „Nu pot, că este rupt" – a răspuns împăratul. Dar luîndu-l călugărul de mînă, împăratul s-a ridicat şi a putut merge ca şi mai înainte. „Spune-mi, cine eşti?" – a întrebat împăratul nedumerit. „Cum, nu mă recunoşti? Oare nu este aceasta haina ta, cu care m-ai

acoperit ieri? Dumnezeu a văzut necazul tău şi m-a trimis să te vindec, deoarece şi tu mi-ai făcut bine."

A doua zi împăratul era sănătos, spre mirarea doctorilor. El a povestit tuturor ce s-a întîmplat şi toţi au lăudat pe Dumnezeu, Care îi ajută pe cei buni la inimă.

GRĂDINARUL ŞI BORCANUL CU GALBENI

Era odată un grădinar foarte bun la inimă, care lucra toată ziua la grădina sa, iar banii cîştigaţi îi dădea săracilor. Multă vreme a petrecut grădinarul aşa şi Dumnezeu îl ajuta în toate pentru bunătatea lui.

Dar iată că într-o zi a venit Diavolul la grădinar şi a început a-l ispiti: „De ce dai toţi banii tăi săracilor şi nu-ţi pui măcar cîţiva deoparte? Iată, o să ajungi şi tu bătrîn! Şi ce vei face dacă vine vreo boală peste tine?" La început grădinarul n-a luat în seamă acele vorbe, deoarece ştia că Dumnezeu îl ajută în toate. Dar, trecînd zilele şi tot gîndindu-se la acele cuvinte, a hotărît să pună un galben deoparte.

N-a trecut multă vreme, că grădinarul a dosit şi un al doilea galben. Şi tot aşa, pînă a umplut cu galbeni un borcan, pe care l-a îngropat în grădină.

Nimeni nu pricepea ce se petrece cu grădinarul. Toți au văzut că de la un timp el se schimbase foarte mult. Săracii, care mai înainte veneau la el și primeau din legumele din grădină, erau acum alungați cu mînie. Grădinarul vindea totul la piață, iar banii îi ascundea cu frică în borcan.

Văzînd zgîrcenia de care a fost cuprins grădinarul, Dumnezeu Și-a întors fața de la el și nu-l mai ajuta. Și iată că într-o zi, lucrînd prin grădină și gîndindu-se la borcanul cu bani, grădinarul a călcat într-o greblă și și-a rănit piciorul pînă la os. Mulți doctori a chemat grădinarul, dar fără folos, căci piciorul i se umfla tot mai tare și de acum începuse să putrezească.

Așa a cheltuit grădinarul tot borcanul cu galbeni pe doctori. Rămas și bolnav și fără bani, a hotărît să cheme un doctor, și de ultimul galben să-l roage să-i taie piciorul.

Noaptea grădinarul a adormit mîhnit și iată că i s-a arătat în vis Îngerul Domnului și i-a zis: „Unde îți sînt

banii, grădinare? De ce nu te faci sănătos cu ei, aşa cum nădăjduiai? Să ştii de acum că banii nu sînt de mare folos, iar omul milostiv Îl are ca ajutor pe Dumnezeu. Iată, şi eu am fost trimis la tine să te ajut, căci Dumnezeu Şi-a adus aminte de vremea cînd împărţeai averea ta săracilor şi erai bun cu toată lumea." Îngerul a atins piciorul grădinarului şi acela s-a făcut sănătos.

Cînd a venit doctorul dimineaţă, l-a găsit pe grădinar lucrînd în grădină. Toată lumea s-a minunat de cele întîmplate, dar mai ales oamenii sărmani s-au bucurat de tămăduirea grădinarului. Căci din acea zi grădinarul a început să fie milostiv ca mai înainte şi tot cîştigul său îl împărţea săracilor.

TÎLHARUL CARE A AJUNS SFÎNT

A fost odată, cu multe veacuri în urmă, în părţile Egiptului, un tîlhar pe nume Moise. Acesta era negru şi atît de puternic, încît era spaima tuturor. Nu numai oamenii obişnuiţi se temeau de Moise, ci şi tîlharii se cutremurau cînd auzeau de numele lui.

Însă nimeni nu ştia că, dincolo de obiceiul cel fioros, tîlharul Moise avea o inimă bună. De multe ori se în-

treba în inima sa: „Oare la ce bun să fac atîtea răutăți? M-am săturat să se teamă toți de mine. Pentru că sînt atît de rău, nimeni nu mă iubeşte şi eu mă simt atît de singur!"

Într-o zi, gîndindu-se el aşa, iată că s-a întîlnit pe cale cu un călugăr. Îndată ce l-a văzut, călugărul a vrut să fugă, dar tîlharul a zis: „Nu te teme, că nu-ți voi face nici un rău. Ci te rog să stai de vorbă cu mine!" Călugărul i-a povestit tîlharului despre credința în Hristos şi despre viața în mănăstire.

Tîlharului i-au plăcut foarte mult cele auzite de la călugăr şi a hotărît să plece împreună cu el la mănăstire.

Aşa a ajuns Moise, din tîlharul vestit ce era, călugăr. El şi-a construit o chilie mică nu departe de mănăstire şi trăia acolo rugîndu-se zi şi noapte lui Dumnezeu, pe Care Îl iubea foarte mult.

Într-o zi, pe cînd Moise se ruga în chilie, au năvălit asupra lui patru tîlhari. Dar, spre mirarea lor, călugărul i-a trîntit pe toți la pămînt şi, legîndu-i fedeleş, i-a dus ca pe un snop de grîu la stareţul mănăstirii, zicîndu-i: „Luați-i şi faceți ce vreți cu ei, căci eu nu vreau să-i bat, pentru că I-am făgăduit lui Hristos să nu mai fac rău nimănui." Stareţul s-a mirat foarte mult de puterea cea mare a lui Moise. Tîlharii au rămas şi ei înmărmu-

riți, căci, în timp ce-i ducea în spate, gluga călugărului i-a căzut de pe cap şi ei l-au recunoscut că este vestitul Moise, căpetenia lor de altădată.

Atunci tîlharii şi-au cerut iertare de la stareț şi, intrînd în vorbă cu Moise, l-au întrebat cum a ajuns călugăr, căci ei îl căutau demult. Moise le-a povestit totul de-a fir a păr, aşa încît tîlharii au crezut şi ei în Hristos, făgăduindu-se că de acum nu vor mai face nici ei rău nimănui.

Părintele Moise a trăit încă mulți ani în mănăstire şi a devenit atît de blînd, încît a ajuns sfînt şi Dumnezeu i-a dăruit darul facerii de minuni. El a ajutat multă lume cu rugăciunile şi cu sfaturile sale, încît vestea despre sfințenia lui s-a răspîndit în tot Egiptul, ajungînd pînă în zilele noastre.

Ava Daniil şi Evloghie pietrarul

Era odată un pietrar pe nume Evloghie. Acesta muncea toată ziua la cioplit piatră, iar banii cîştigați îi împărțea în două: o parte pentru sine, iar alta pentru săraci. Evloghie era atît de milostiv, încît avea întotdeauna uşile casei sale deschise pentru străini.

S-a întîmplat odată ca Sfîntul Daniil pustnicul să zăbovească prin acele locuri, iar Evloghie, aflînd de el, l-a chemat în casa sa. Aşa a aflat Sfîntul Daniil despre faptele bune pe care le făcea Evloghie. Întorcîndu-se în pustie, Sfîntul Daniil s-a rugat lui Dumnezeu, zicînd: „Doamne, am văzut cît de milostiv este pietrarul Evloghie, că îşi împarte puţinul său cîştig cu străinii. Te rog să faci ca Evloghie să se îmbogăţească, pentru că aşa va ajuta şi mai mulţi oameni!"

Dumnezeu asculta întotdeauna rugăciunile Sfîntului Daniil. Dar acum, auzindu-i rugămintea, l-a între-

bat: „Pentru ce, părinte Daniile, ceri un lucru ca acesta? Evloghie Îmi este plăcut aşa cum se află şi nu este bine pentru el să se îmbogăţească." „Doamne – a zis iarăşi ava Daniil –, Te rog să-mi îndeplineşti această dorinţă, căci cred că Evloghie va ajuta pe foarte multă lume." „Te pui tu chezaş pentru el?" – a întrebat Dumnezeu. „Da, Doamne!" – a zis cu hotărîre ava Daniil.

A doua zi, umblînd după piatră, Evloghie a găsit ascuns în pămînt un burduf cu galbeni. Însă, în loc să facă mai multă milostenie, aşa cum se aştepta Sfîntul Daniil, Evloghie a dispărut cu bani cu tot. Mare a fost întristarea tuturor, căci nu mai avea cine să-i primească pe că-

lătorii străini. Sfîntul Daniil era mîhnit şi el că nu L-a ascultat pe Dumnezeu.

Într-o noapte, Dumnezeu i S-a arătat în vis Sfîntului Daniil în chip de copil şi i-a zis: „Vezi ce s-a întîmplat? Unde este acum Evloghie al Meu şi cine îi mai ajută pe străini?" „Doamne, Tu le ştii pe toate dinainte şi trebuia să Te asult! – a zis ava Daniil. Ce pot să fac ca să-mi ispăşesc vina?" „Dacă te-ai pus chezaş pentru el, du-te acum şi-l adu, căci el se află în Alexandria."

Întrebînd din om în om, ava Daniil a găsit în cele din urmă casa lui Evloghie. Acesta însă nu mai era acum pietrarul milostiv de altădată. Avea o casă mare, pe care o păzeau slujitori înarmaţi. Văzîndu-l pe călugărul bătrîn care striga din urma sa, Evloghie a poruncit să fie bătut cu beţe.

Aşa a răbdat ava Daniil multe săptămîni la poarta lui Evloghie, bătut şi batjocorit de slugi, dar Evloghie nu-l băga în seamă.

Văzînd Dumnezeu răbdarea Sfîntului Daniil, a făcut următoarea minune. S-a întîmplat ca Evloghie să se certe cu un mare dregător, care l-a şi dat în judecată. Dregătorul acela era neam cu împăratul, aşa că s-a hotărît ca lui Evloghie să i se taie capul. Cu chiu, cu vai a reuşit Evloghie să fugă într-o noapte din Alexandria şi să se întoarcă în satul său. Ajuns acasă, Evloghie a lepădat hainele scumpe pe care le avea, aşa că urmăritorii săi nu l-ar mai fi recunoscut niciodată.

Evloghie s-a întors iar la viaţa sa de mai înainte, cioplind pietre şi împărţindu-şi cîştigul cu străinii. El a început să fie iarăşi plăcut lui Dumnezeu. Sfîntul Dani-

il venea şi el de multe ori acasă la Evloghie, căci bietul pietrar şi-a cerut iertare pentru că poruncise slugilor să-l bată în Alexandria, iar sfîntul l-a iertat. Povestirea aceasta a istorisit-o chiar ava Daniil unui ucenic de-al său, vrînd să-l înveţe că nu este bine să cerem orice de la Dumnezeu, ci numai cele ce ne sînt de folos.

SFÎNTUL DE PE GUNOI

Acest Sfînt a fost neobişnuit încă de la naştere. Însuşi numele lui o arată – Coprie, adică cel de pe gunoi. Căci Cuviosul Coprie, pe cînd era încă sugar, a fost găsit de către călugării din obştea Sfîntului Teodosie cel Mare pe o grămadă de gunoi. Mama sa, fiind gonită de barbari, a lăsat copilul pe grămada de gunoi din apropierea mănăstirii.

Copilul Coprie a fost luat în mănăstire de călugări. Aici el a fost hrănit cu lapte de o capră. Capra cred că ştia că acest copil va ajunge sfînt, căci, de fiecare dată

cînd copilul plîngea, alerga din turma cu care păştea şi venea să alăpteze copilul.

Însuşi Sfîntul Teodosie îl iubea foarte mult pe copil, pentru că era în toate ascultător şi harnic. Coprie, încă de când era mititel, îi ajuta pe călugării care împleteau coşuri, ducîndu-le apă de băut. Crescînd, a fost făcut, la rândul lui, călugăr.

Pentru că era smerit şi ascultător, Dumnezeu l-a învrednicit pe Coprie de mari daruri, de care el însuşi nu ştia. Aceasta şi pentru marea dragoste pe care o avea Coprie pentru Sfîntul Teodosie, căci el credea că pentru rugăciunile sfîntului poate face orice.

Aşa s-a întîmplat că s-a dus odată în pădure după lemne. Un urs, năvălind asupra măgăruşului, i-a sfîşiat piciorul. Atunci tînărul Coprie l-a apucat pe urs de ureche şi i-a zis: „De ce ai făcut asta? Părintele Teodosie mă aşteaptă cu lemnele! Acum o să te înham pe tine şi o să cari tu lemnele în locul măgăruşului, pînă se va vindeca!"

Mare le-a fost mirarea tuturor să vadă cum ursul cară lemne în locul măgarului!

Cuviosul Coprie a trăit în obştea Sfîntului Teodosie pînă la adînci bătrîneţi, făcînd mulţimi de minuni. Unele dintre ele s-au scris, dar şi mai multe au fost uitate de vreme, căci de atunci au trecut multe veacuri.

VAMEŞUL ZGÎRCIT ŞI PÎINEA ARUNCATĂ

A fost odată în părţile Africii un vameş foarte zgîrcit, pe nume Petru. Acesta era atît de rău şi de nemilostiv, încît săracii se temeau şi să se apropie de el. Nimeni nu primise niciodată nimic de la acest vameş.

Într-o zi, strîngîndu-se săracii împreună, unul din ei a pus rămăşag că nu se va lăsa pînă ce nu va primi ceva de la vameşul zgîrcit. Zis şi făcut. Săracul s-a dus la poarta vameşului şi a început să strige cît îl ţinea gura să-i dea ceva milostenie.

S-a întîmplat ca vameşul tocmai să aducă acasă o căruţă cu pîini. Nemaiputînd răbda strigătele săracului, Petru a luat o pîine şi a aruncat-o în acela cu mînie, vrînd să-l alunge. Săracul a luat bucuros pîinea şi a alergat la ceilalţi cerşetori, lăudîndu-se că a primit milostenie de la vameşul cel hain.

Noaptea vameşul a avut un vis care l-a înfricoşat foarte mult. Parcă au venit la el nişte negri şi i-au luat sufle-

tul, ducîndu-l la un Judecător îmbrăcat în haine de lumină. Arătările cele negre zbierau, zicînd că ei trebuie să ia sufletul vameşului, deoarece acela nu a făcut nimic bun. Atunci a apărut un înger luminos şi a zis: „Nu este adevărat! Ieri Petru a dat o pîine unui sărac! Iată această pîine!"

Atunci Judecătorul, care nu era altul decît Hristos, a zis: „Să punem pe cîntar faptele rele ale lui Petru, de o parte, iar de cealaltă parte această pîine!" Demonii au pus pe cîntar o mulţime de fapte rele şi cîntarul s-a înclinat pînă jos. Atunci s-a apropiat şi Îngerul şi a pus pîinea pe celălat taler. Ce minune! Pîinea singură a ridicat cîntarul şi a tras mai mult decît toate faptele rele. În-

dată, urlînd supărați, demonii au dispărut din fața Judecătorului Milostiv.

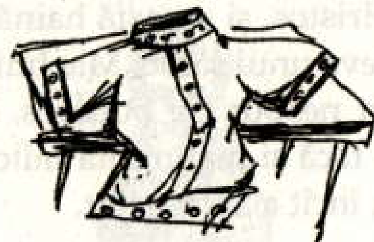
Trezindu-se, vameşul a înțeles ce a fost acel vis şi s-a minunat. „Dacă o pîine pe care am dat-o unui sărac, fără voia mea, mi-a ajutat atît de mult, oare cît de plăcuți lui Dumnezeu sînt cei care fac milostenie tot timpul?"

De atunci vameşul Petru a început să facă milostenie în fiecare zi, încît nu se putea găsi un om mai milostiv şi mai bun în tot oraşul.

HAINA DATĂ LUI HRISTOS

Într-o zi vameşul Petru a întîlnit un om atît de sărac, încît nu avea nici haină pe el. Făcîndu-i-se milă, Petru şi-a scos haina sa frumoasă şi scumpă şi i-a dat-o săracului.

Săracul, după ce a rămas singur, s-a gîndit că nu poate să poarte o haină atît de scumpă şi a hotărît să o vîndă.

După cîteva zile, mergînd prin piață, Petru şi-a văzut haina pe care o dăduse săracului pusă la vînzare. El s-a mîhnit foarte mult şi şi-a zis în gînd: „Dumnezeu nu a primit milostenia mea, deoarece săracul nu a păstrat haina, ci a pus-o la vînzare."

Petru a umblat mîhnit toată ziua şi aşa a şi adormit. Noaptea el a avut următorul vis. Un tînăr frumos a venit la el îmbrăcat în haina pe care o dăduse săracului. Nedumerit peste măsură, Petru l-a întrebat: „Cine eşti şi de unde ai această haină?" Tînărul i-a răspuns cu glas dulce: „Eu sînt Hristos, şi această haină Mi-ai dat-o tu. Căci oricine dă ceva unui sărac, Mie Îmi dă."

Petru s-a trezit nespus de bucuros, hotărînd ca de atunci înainte să facă şi mai multă milostenie. El a devenit atît de bun, încît a ajuns sfînt.

STICLA ASCUNSĂ

Cu foarte multă vreme în urmă, trăia în părţile Italiei un călugăr sfînt pe nume Benedict. Acesta era stareţ al unei mănăstiri, pe care o conducea cu stricteţe. Nimeni nu putea ascunde nimic de Sfîntul Benedict, căci bătrînul era înzestrat de Dumnezeu cu darul clarviziunii şi vedea tot ce se făcea în taină, la orice depărtare.

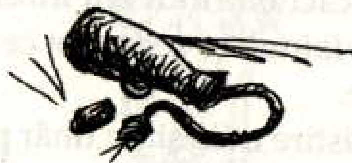
În aceeaşi mănăstire trăia şi un tînăr pe nume Exilarat. Într-o zi, Sfîntul Benedict l-a trimis pe băiat să aducă de

la cineva nişte vin. Exilarat a primit două sticle cu vin, dar pe drum a hotărît să ascundă o sticlă şi să-l mintă pe bătrîn că a primit numai una. Aşa a şi făcut.

Ajungînd la mănăstire cu o singură sticlă, băiatul a dat-o stareţului sfînt, care i-a mulţumit cu căldură. Însă la despărţire sfîntul i-a zis: „Vezi să nu bei din sticla pe care ai ascuns-o, ci să o înclini puţin, să vezi ce-o să se întîmple." Ruşinat peste măsură, Exilarat şi-a cerut iertare pentru păcatul făcut şi s-a dus să vadă ce se va întîmpla cu sticla ascunsă.

Ajuns la locul unde era ascuns vinul, Exilarat a luat sticla şi a înclinat-o puţin, aşa cum îi spusese Sfîntul Benedict. Îndată din sticlă a ieşit un şarpe.

Atunci a înţeles Exilarat cine l-a învăţat să ascundă vinul şi ce i s-ar fi putut întîmpla dacă Sfîntul Benedict nu l-ar fi atenţionat să nu bea din sticla ascunsă.

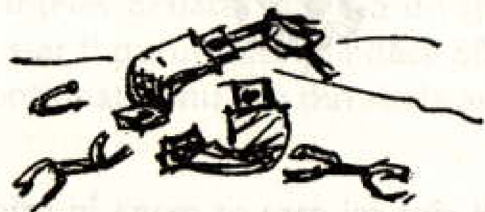
PUTEREA RUGĂCIUNII

Mulţi sînt cei care se roagă în orice vreme lui Dumnezeu, dar puţini cunosc puterea rugăciunii, mai ales atunci cînd se face cu credinţă de către oamenii plăcuţi lui Dumnezeu. De aceea şi noi vrem să povestim o întîmplare minunată pe care a transmis-o în scris Sfîntul Grigorie cel Mare, papa Romei.

Pe cînd goţii au năvălit asupra Italiei, un soldat oarecare a fost luat prizonier. Soţia acestuia nu şi-a pierdut cumpătul, ci, atunci cînd avea vreme, mergea la biserică şi îl ruga pe preot să-l pomenească pe soldat la Liturghie.

După un timp, soldatul a fost eliberat. Întorcîndu-se acasă, el i-a povestit soţiei că, în anumite zile, lanţurile cădeau de pe el, încît gardienii care îl păzeau nu ştiau ce se întîmplă. Femeia şi-a dat seama că acelea erau zilele în care ea se ducea la biserică să se roage pentru el.

ÎNĂLŢIMEA SMERENIEI

Trăiau odată în Alexandria doi călugări bătrîni, unul într-o parte a cetăţii, iar altul în alta. Aceştia au petrecut foarte mulţi ani închişi în chiliile lor, încît nimeni, în afară de cîţiva ucenici, nu le vedea faţa.

Tot orașul zicea despre cei doi bătrîni că sînt sfinți și multe minuni se săvîrșeau pentru rugăciunile lor.

Pentru că erau atît de bătrîni, s-a apropiat vremea ca unul dintre călugări să moară. Acesta, pentru că auzise atîtea despre celălalt bătrîn sfînt, a vrut să-l cunoască înainte de moarte. Deci a trimis la el pe ucenicul său, rugîndu-l să vină să-și ia rămas bun înainte de moarte.

Auzind invitația din gura ucenicului, celălalt bătrîn a hotărît să facă pe plac sfîntului călugăr, pe care și el de multă vreme dorea să-l cunoască. Însă hotărî să nu vină îndată, ci să aștepte noaptea. Căci se temea bătrînul ca nu cumva oamenii să-l vadă și să alerge după el.

Trebuie să știm că sfinților nu le plăcea ca oamenii să-i laude. Ei erau foarte modești. Dar cu cît se ascundeau mai mult de laudele oamenilor, cu atît Dumnezeu le dădea mai multe daruri și ei deveneau tot mai vestiți.

Așa s-a întîmplat și cu bătrînul nostru. Căci, dorind el să se ascundă de ochii oamenilor, a hotărît să meargă la celălalt bătrîn noaptea. Însă cînd a ieșit în stradă, iată că doi îngeri au stat alături de el cu făclii aprinse, ca să-i lumineze calea.

E ușor să ne dăm seama că toată cetatea a alergat să vadă o astfel de priveliște minunată, iar Bătrînul smerit, în loc să se ascundă, a devenit și mai vestit.

Așa se întîmplă cu toți cei care nu se laudă cu faptele lor bune, căci pe aceștia Dumnezeu Însuși îi face vestiți înaintea tuturor.

CUPRINS

Cuvînt înainte 5

Strugurele Sfîntului Macarie 8

Sfîntul Agaton şi Îngerul 15

Călugărul sărac şi cerşetorul fudul 20

Călugărul care dormea cu leii 23

Sfîntul Eufrosin şi merele din Rai 26

Sfîntul Conon şi tîlharii înmărmuriţi 32

Povestea împăratului milostiv 34

Grădinarul şi borcanul cu galbeni 38

Tîlharul care a ajuns sfînt 43

Ava Daniil şi Evloghie pietrarul 47

Sfîntul de pe gunoi 54

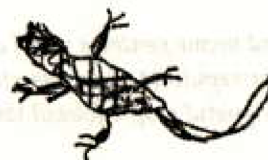
Vameşul zgîrcit şi pîinea aruncată 57

Haina dată lui Hristos 61

Sticla ascunsă 63

Puterea rugăciunii 65

Înălţimea smereniei 67

DIFUZARE:
S.C. Supergraph S.R.L.
Str. Ion Minulescu nr. 36, sector 3,
031216, Bucureşti
Tel.: 021-320.61.19; fax: 021-319.10.84
e-mail: contact@supergraph.ro
www.librariasophia.ro
www.sophia.ro

Societatea de Difuzare SUPERGRAPH
vă oferă posibilitatea de a primi prin poştă
cele mai bune cărţi de spiritualitate,
teologie, cultură religioasă, artă, filozofie
apărute la edituri de prestigiu.
Plata se face ramburs la primirea cărţilor;
taxele poştale sunt suportate de Supergraph.

Vă aşteptăm la
LIBRĂRIA SOPHIA
str. Bibescu Vodă nr. 19,
040151, Bucureşti, sector 4
(lângă Facultatea de Teologie)
tel. 021-336.10.00; 0722.266.618
www.librariasophia.ro

Sacrifică puţină vreme pentru a răsfoi cărţile noastre:
este cu neputinţă să nu găseşti ceva
pe gustul şi spre folosul tău!

De la bun început, trebuie să spunem ce este un Pateric. Cuvîntul *pateric* provine de la grecescul *pater,* adică părinte. Prin urmare Patericul este o carte care cuprinde cuvinte ale Sfinților Părinți adunate pentru folosul credincioșilor.

Patericul de față, numit de noi „mic", nu este o prescurtare a vreunuia dintre patericele mari, ci o culegere de texte din mai multe izvoare, cum ar fi: *Lavsaiconul, Patericul Egiptean, Limonariul, Proloagele, Viețile Sfinților.* Pe lîngă acestea, am preluat istorisiri din *Viețile Sfinților Italieni* cuprinse în *Dialogurile* Sfîntului Grigorie cel Mare.

Micul Pateric este denumit astfel atît din cauza dimensiunilor sale, cît și pentru faptul că se adresează celor mici. Am căutat să selectăm povestiri care să trezească interesul copiilor. Ele au fost repovestite, pentru a fi cît mai clare și mai ușor de urmărit.

